

π. γ. μιά διατριβή μου για τήν άκονομική των άρχαίων θεάτρων. Έλα αύριο τό πρωί. Θα πάμε στην Άκρόπολι να σου δείξω τό θρείλο τών μνημείων.

Πήγα πράγματι τήν άλλη μέρα τήν ώρα που είχαμε όρίσει. Για δυστυχία μου όμως, ούτε αυτή τή φορά δέν κατάλαβα σχεδόν τίποτε από τό λόγια του, που μου περιφρόνιζαν σαν άνάγνωσις κειμένων τού Άριστοτέλους.

Μου μίλησε επί πολλήν ώρα για τήν έντελώς διανοητική άσχετοφία και τήν καταγωγή των διαφόρων ρυθμών τής Έλληνικής αρχιτεκτονικής, μου ξήγησε τί σχήμα είχαν τό διάφορα κομμάτια που έλειπαν από τό μνημεία τής Άκρόπολεως και μου περιέγραφε με χλίτες λεπτομέρειες τ' άντικείμενα που βρίσκονται στό μουσείο τής Άκρόπολεως. Έπειτα, καθώς περπατούσαμε στό θέατρο τού Διονύσου, και αφού μου διηγήθηκε ό Θεός Ξέρει τί πράγματα για τό δνόματα τό χαρμηνεία στα μύσημα των καθισμάτων, ό Χαράλαμπος έφτασε τέλος και στην άκονομική. Μου έδειξε ένα τεράστιο κοίλιμα άνοημένο στό ύψιστο του θεάτρου, φώναζε στον άέρα και μου είπε να βάλω τό αυτί μου σε μιά τρύπα που βρίσκεται στό πόδι του. Έλα μιά ώρα δέ μου μίλησε για τίποτε άλλο παρά για τό άρχαίο θέατρο και τήν άκονομική του, ενώ έγώ αναρωτιόμουν μέσα μου: «Δέν τό αντίλαμβάνεται πως δέν κατάλαβαίνω τίποτε;»

Όχι, δέν τό αντίλαμβάνωταν. Δέν μίλησε άλλωστε για μένα. Μίλησε για να βιαννοποιήση τίς άπειρήσεις τής ψυχής του. Με τό χλίτη φιλοσοφία, με πρόσωπο που έλαμπε, με φωνή σηπιασώδη, με μάτια που κίτταζαν διά χιλιάδες χρόνια πίσω, ό Χαράλαμπος δέν ήταν πάλι παρά μιά ψυχή. Ή όλην του ύπαρξις είχε έξαμωθή ε' έγώ τού ήμου μιά πρόφασι για να μιλήθ.

Με άφησε τό μεσημέρι και Ξανθωναντηθήκαμε πάλι στις δύο ή ώρα. Έπισκεπήκαμε τό Θησείο και τή λεγομένη φυλακή τού Σωκράτους, όπου μου παραγγέμισε τό μυαλό με άλλους λόγους, οι όποιοι δέν υ' εδίδασκαν τίποτε, γιατί δέν τους κατάλάβαινα.

Ώστόσο ήμουμ περίεργος να μάθω γιατί αυτός ό άνθρωπος άνακατεύονταν με τόν άδελφισμό; Ποιά σκέψις ύπήρχε μεταξύ τής φιλοσοφίας και τής τέχνης που μάθαινε να σπάζη τό πνεύμα τών άλλων; Τό βράδυ τής ίδιας ήμέρας, στό σπίτι του, ό Χαράλαμπος έβγαλε ένα βιοή και, επί πολλή ώρα, με τό μάγουλο κολλημένο στό θώρακα, με τό μάτια γεμάτα ήδυσάθεια, φωνάζούσε.

— Όλ' αυτά, μου είπε επί τέλους κορυφωμένος, είναι πολύ καλά, μιά δέν είναι εύκολο να τό κατάλάβουν οι άλλοι. Ή τέχνη, ή φιλοσοφία, είναι όμοιργές δημιουργημένες από τούς μεγάλους ανθρώπους που προσφέρονται στις έλεγκτες ψυχές για να τις απολαυθάνουν. Μά οι άλλοι, τό πλήθος, δέν κατάλαβαν τίποτε... Νά λοιπόν γιατί όσφρόδισα να γίνω άδελφής. Ήν έβρω πρώτος στους Όλιμπίανους άγώνες, ή ζωονομία μας θα μου στίση άγάμια μετά τό θάνατό μου. Αυτό εν' ένα ίχνος, μιά απόδειξις ότι είχα ψυχή, ένα είδος άθανασίας!

Και ό Χαράλαμπος, λέγοντας αυτά σκούπισε τό μετωπό του που έσταζε από τόν ιδρώτα.

Μερικές μέρες άγόρευσε, κατά τή διάκριση ενός μαθηματος πενηνθίας, ό Ντομίνικο τσακώθηκε με τό διεπνθητή τού Συλλόγου του λίγο έπειρα, αυτή τή φορά, οι μαθητάι να βάλουν χείρι στό δάσκαλό τους. Έτσι Ξανθοβροθήκαμε πάλι ε' οι δύο μας στό δρόμο, χωρίς φωνή.

Τότε τού διηγήθηκα τή φωτιά τής άθανασίας που έτρωγε τό σπλάχνα τού Χαράλαμπου.

Άνησυχος, ό καθηγητής τής άθανασίας έφρασε τούς όμιους του, έλάχιστα διατεθειμένος για φιλανθρία.

— Ή άθανασία θα ήταν καλή, μου είπε στό τέλος, αν δέν έτήγχαν ή φείρες.

Επί δύο μέρες ό Ντομίνικο έμεινε σιωδηρός, άμυητος. Τήν τρίτη μέρα, πολύ νωρίς, έβγαλε πριν από μένα, πράγμα άσυνήθιστο. Ή όρα του ήταν πρσανοκίτρινη. Ντύθηκε μηχανικά, κελνίζοντας σιγά, τό ένα έπάνω στ' άλλο. Έπειτα, ήρωα, άρχισε να ψάξη όλες του τίς τσέπες. Έβγαλε άπ' αυτές έπιστολές, σχέδια, κομμάτια χαρτιών γεμάτα σημειώσεις και τώσισε όλα. Έπειτα έβγαλε μερικά φύλλα, από ένα σημειωματάριο, άπεν πρώτα τό επθεώρησε με κάθε λεπτομέρεια.

Τέλος άνορθώθηκε.

— Βλέπεισ αυτά τό δύο δάχτυλα; με ρώτησε βάζοντάς μου κάτω άπ' τή μύτη τό δείχτη και τό μεγάλο δάχτυλο—τά βλέπεισ;... Έ, λοιπόν, βρίσκωμαι πάλι σε μιά από τίς στιγμές εκείνες τής μεγάλης άπογνώσεως, που όφείλω να ριφωνιδώνωσώ τήν έλευθερία μου για να βγάλω τό φρονί μου.

Γ' αυτό θα ξητήσω σήμερα άπ' αυτά τό δύο δάχτυλα, μεγάλη τέχνη, μεγαλοφυή έκδειξέσθητα!... Θα τούς ξητήσω να μπειν άπορατήριστα σε μιά τσέπη, καλά φυλαχμένη, και να με βγάλουν από τήν αβλήσθητα, Ξέρεις τί θέλει να πη αυτό;

Και λέγοντας αυτό ό Ντομίνικο, με κίτταζε με μάτια πλημμυρομενά από άμια.

—Ναι, είπα, αυτό πρέπει να είναι τρομερό.

—Αυτό πρέπει να είναι τρο-με-ρό... επανέλαβε εκείνος. Όχι τρομερό, άλλα θάνασο, λέω έγώ!... Δέν τό λέω αυτό επειδή φοβόμαι, επειδή κινδυνεύω... Όχι, άλλα γιατί με τήν κλειριά ή καρδιά μου ε' ή άνατομή μου σταμειτόν και τό άμια μου μεταβάλλεται σε δηλητήριο! Γίνωμαι ένα τέρας. Τή στιγμή που τό βάξω σε μιά τσέπη Ξένη, νοιώθω τό δύο αυτά δάχτυλά μου να τό καιή ή φωτιά τής κολάσεως... Ό Ντομίνικο πρέπει να κλειψη και ή κλειριά του δέν ποροτατάται από τούς νόμους, όπως εκείνες που κάνουν οι ληούσιοι...

Όπισθώσθησε δύο βήματα, κατάφερε μιά δυνατή γροθιά στό στήθος του και είπε:

—Έγώ είμαι ό μεγάλος τεχνίτης, έγώ έχω περισσότερη ιδιοφροφία άπ' όλους αυτούς τούς άγόντες που κάνουν τέχνη με όλη του τήν άνεια! Ή διή μου ή τέχνη είναι ένας πόλεμος θανάσιμος!

Στάθηκε, καθίσε σε μιά καρέφια στό μέση τού δωματίου, με τό κεφάλι χυμένο στα χέρια του και με τούς άρνητες άπορητισμένους στό γρόνατό του. Προσπαθούσε να Ξαναβροθή τή γαλήνη του. Έπειτα μου είπε με φωνή σιδωμένη, καθώς έτοιμαζόταν να φύγη:

—Θά πάω με τόν ήλεκτροκό σιδηρόδρομο Άθηνών—Πειραιώς. Έκει θα προσπαθώ να κάνω τό κόλπο μου. Μιά μέρα αν ποροσπιστόν εννοίξει περιστάσεις, Ύπόσχομαι άρκετοί περιηγητάι που ταξιδεύουν με τό μυαλό τους στό φεγγάρι...

Άν πετύξω, θα με δης ως αύριο τό βράδυ, άλλωστε θα μάθης ότι πιάστηκα για πρώτη φορά στό σταδιοδρόμια μου...

Τό άλλο πρωί, ό Ντομίνικο παρουσιάστηκε σαν άδελφο, μου πέταξε πηνύτα δραχμιάς, με φίλησε και, πριν Ξανθωναντη για πάντα, μου έσε λαχναρισμένος:

—Άντιο!... Σ' άφαινω! Ό Χαράλαμπος σου ζητάει τήν άθανασία, β' σ' τε ο' ά π' τή ζο ο ή... Αυτή ή άθανασία δέν εν' ή διή μου!... Πάω να τώσω!...

HANA-ET ΙΣΤΡΑΤΙ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΝΑΡΘΕΞΟΝΤΕΙΟ ΕΠΟΠΟΙΓΓΑ ΣΤΗ ΦΩΤΙΑ ΚΑΙ ΣΤΟ ΘΑΝΑΤΟ

Κατά τήν περίφημο έξοστρατεία τού Μεγάλου Ναπολεόντος στη Ρωσία, τό Γαλλικά στρατεύματα βροθήσαν Ξανθων, ένα ποροσπιστόν στον μεγάλο δημόσιο δρόμο τού Κεασών, έμπρος εις ένα ισχυρότατο τμήμα έθνηκόστρατοφ. Οι Γάλλοι εν τούτοις, παρά τήν βροχην τών σφαιρών που έπεσαν γύρω τους, Ξεκολλώσθησαν τήν πορεία τους.

Όταν ήλθε ή σειρά να ποροσρήση και τό σύνταγμα τών Γρεναδιέων τής αυτοκρατορικής φρουράς, οι γνησιοί άλλα και γενναίοι αυτοί στρατιώται περιζύλλωσαν τόν Ναπολέοντα και, ποροσφουμένης τής ποισιχίας του, άρχισαν να βροθών άτάραχοι, ποροφρονίντες τό εχθρικό λοροβολικόν με άποδεκατίες τίς τάξεις του. Όταν βροθήσαν δέ στό έπιανδνωδότερο σημείο τού δρόμου, ή ποισιχία άρχισε να παίζη ένα γγυστό Γαλλικό δημοτικό τραγούδι, τού όποιου ή πρώτη στροφή άρχιζε ως έξής:

«Πού ποροει κανέναν να άσθάνεται καλύτερα τόν έαυτό του παρά στους κόλπους τής οικογενείας του;...»

Ό Ναπολέον όμως, μέλις άκούσε τό τραγούδι αυτό, σταμίτησε άπύτομα και έφρονάσε δυνατά προς τήν ποισιχία:

—Όχι αυτόν τόν σκοπό! Άναχωρούατε καλύτερα τόν ήμνο: «Άς άγωνισθώμε όλο για τήν ποισιχία τού αυτοκράτορος!...»

Γιατί μόνο σαν σোধή ή αυτοκρατορία, θα ποροσφουσε να άπολαύσσομε και τό άγαθά τής οικογενείας τής ζοής!...

Ή ποισιχία άνέχθηκε πρώτα τόν αυτοκρατορικό ήμνο και τό σύνταγμα έπέφρασε μέσα από τό χάλιασμο και τή φωτιά, τραγυδώντας, σαν να πήγαινε σε πανηγύρι!...

ΔΡΟΣΟΣΤΑΛΙΔΕΣ

Ό σοφός τού όποιου ό βίος δέν είναι ήθικός, μοιάζει μ' ένα τυφλό που κρατάει φανάρι και φωτίζει τούς άλλους, ενώ ό ίδιος δέν βλέπει.

—Αούτενε τό πρωί για να άναστασομαι στην ζούτη τού μεσημεριού.

—Τό θάρος δέν κατοικεί στό σώμα, άλλα στην ψυχή.

